

T.C.
ZM R
5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1104

KARAR NO : 2021/7

DAVACI : ÜYES REZAN ERDAL ADINA TÜM YEREL YÖNETİM
ÇALIŞANLARI SENDİKASI

VEKİL : AV. HÜSEYİN BURAK ÇELEBİCAN
-UETS[16550-55074-00080]

DAVALI : 1- ZM R BÜYÜK EHIR BELEDİYE BAŞKANLIĞI

VEKİL : AV. NEZİ DUYGUN

zmir Büyük ehir Belediyesi 1.Hukuk Müavirliği Cumhuriyet
Bulv. No:1 Konak/ ZM R

2- ZM R SU VE KANAL ZASYON DARES GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

VEKİL : AV. CANAN ERKEN YANMAZ

Cumhuriyet Bulv.No:16 Konak/ ZM R

DAVANIN ÖZETİ : zsu Genel Müdürlüğü'nde görev yapan davacı tarafından; işverenler zmir Büyük ehir Belediye Başkanlığı, ESHOT Genel Müdürlüğü ve ZSU Genel Müdürlüğü adına zmir Büyük ehir Belediye Başkanlığı ile çalışanlar adına Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (Tüm Bel-Sen) arasında 02/04/2020 tarihinde imzalanan Toplu Sözleşmesi uyarınca, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözleşmesi hükümlerinden yararlanabilmesinin artı olarak getirilen 'sosyal denge sözleşmesi aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ilişkin 01/01/2020-31/12/2020 dönemi Toplu Sözleşmesi'nin (Sosyal Denge Sözleşmesi) "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin; 02/04/2020 tarihinde zmir Büyük ehir Belediye Başkanlığı ve başlı kurulları olan zsu ve Eshot Genel Müdürlükleri ile işyerlerinde yetkili kamu görevlileri sendikası olan Tüm Bel-Sen arasında 01/01/2020-31/12/2020 dönemine ilişkin Toplu Sözleşmesinin imzalanarak yürürlüğe girdiği, ancak sözleşmenin 5. maddesinin (B) bendinin (f) alt bendi gereğince yetkili sendika (Tüm Bel-Sen) üyesi olmayan personelin söz konusu sözleşme meden yararlanabilmesinin memur taban aylığının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri koşuluna bağlandı ve bu hüküm uyarınca herhangi bir onayı olmamasına rağmen Nisan ayı maaşından "sosyal denge sözleşmesi aidatı" adı altında kesinti yapıldığı, T.C. Anayasasının 51., 53. ve 128. maddeleri ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 14., 18/3., 24., 28/2. ve 32. maddelerinde yer alan hükümlerden anlaşılacağı üzere, bir kamu işvereni olan yerel yönetimler ile kamu görevlileri sendikaları arasında kamu görevlilerinin ekonomik ve sosyal haklarının düzenlenmesi amacıyla Toplu Sözleşmesi akdedilmesinin Anayasa ile güvence altına alınmış bir hak olduğu, bu şekilde akdedilecek sözleşmelerin iş idari sözleşme niteliğindedir ve mevzuatın ilgili hükümleri ile idare hukukunda egemen olan ilkelere tabi olduğu, bu nedenlerle sözleşme ile sağlanan haklardan yararlanılmasında yetkili sendikaya üye olan ve olmayan personel arasında bir ayırım yapılamayacağı, aksine yorumun sosyal denge tazminatının adaletli bir ücret dağılımı yoluyla ekonomik ve sosyal barışı sağlamaya ve Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile söz

**T.C.
ZM R**

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1104

KARAR NO : 2021/7

konusu sözleşme hükmü nedeniyle maaşından yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren itibaren gelecekte yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

ZM R BÜYÜK EHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI

SAVUNMASININ ÖZETİ : İlgili mevzuat hükümleri incelendiğinde, üyelerin ödeyecekleri üyelik aidatlarının sendikanın gelirleri arasında sayıldığı, keza Tüm Bel-Sen Tüzüğü'nün "Sendikanın Gelirleri" başlıklı 50. maddesinde, sendikanın gelirlerinin üyelik aidatı ile dayanımlı aidatı olarak belirtildiği, belediyenin anılan aidatı keserek sendikaya vermesinin kanunun amir hükmü gereği olduğu, ayrıca dayanımlı aidatı ödemek suretiyle toplu sözleşme mesinden yararlanmanın ya da sendikaya üye olarak toplu sözleşme mesinden yararlanmanın çalışanların inisiyatifinde olduğu, bu tercihlerin doğrudan zorunlu sonuçlardan belediyenin sorumlu tutulamayacağı, dolayısıyla dava konusu işlemin hukuka ve mevzuata uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

ZM R ZSU VE KANAL ZASYON DARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SAVUNMASININ ÖZETİ : Söz konusu sözleşmenin taraflarının Tüm Bel-Sen ile İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın olduğu, Toplu Sözleşme'nin tarafı olan sendikanın üyesi olmayanlardan aidat kesintisi yapılmasının dayanağının 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu ile 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun ilgili hükümlerinin olduğu, toplu sözleşme mesinden taraf işçi sendikasının üyelerinin yararlanacağı, sözleşmenin imzalanması halinde taraf sendikaya üye olanların yürürlük tarihinden, imza tarihinden sonra üye olanların ise üyeliklerinin taraf işçi sendikasına verene bildirildiği tarihten itibaren yararlanacağı, sözleşmenin imzası sırasında taraf işçi sendikasına üye bulunmayanlar, sonradan işyerine girip de üye olmayanlar veya imza tarihinde taraf işçi sendikasına üye bulunup da ayrılanlar veya çıkarılanların, toplu sözleşme mesinden yararlanabilmelerinin sözleşmenin taraf işçi sendikasına dayanımlı aidatı ödemelerine bağlı olduğu ve bu hususta işçi sendikasının muvafakatının aranmayacağına ilişkin 2822 sayılı Kanunun 9.maddesinde hüküm altına alındığı, bu nedenlerle dava konusu işlemin hukuka ve mevzuata uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren İzmir 5. dairesi Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, ZSU Genel Müdürlüğü'nde görev yapan davacı tarafından; işverenler İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, ESHOT Genel Müdürlüğü ve ZSU Genel Müdürlüğü adına İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile çalışanlar adına Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (Tüm Bel-Sen) arasında 02/04/2020 tarihinde imzalanan Toplu Sözleşme uyarınca, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözleşme hükümlerinden yararlanabilmesinin artırılarak getirilen 'sosyal denge sözleşme aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ilişkin 01/01/2020-31/12/2020 dönemi Toplu Sözleşme'nin (Sosyal Denge Sözleşme) "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1104

KARAR NO : 2021/7

5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin iptali ile söz konusu sözleşme hükmü nedeniyle meydana yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 10. maddesinde; herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacağı, devlet organları ve idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları, "Sendika Kurma Hakkı" başlıklı 61. maddesinde; çalışanlar ve işverenlerin, üyelerinin çalışmaları sırasında, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahip oldukları, hiç kimsenin bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamayacağı, sendika kurma hakkının ancak milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlak ile bağdaşmazlıkların hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabileceği, "Toplu Sözleşme ve Toplu Sözleşme Hakkı" başlıklı 53. maddesinde ise; işçiler ve işverenlerin, karılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışmaları düzenlemek amacıyla toplu sözleşme yapma hakkına sahip oldukları kurala bağlanmıştır.

11/04/2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6289 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 15. maddesinde, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşme ile belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği hükmüne yer verilmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 28. maddesinde, toplu sözleşmenin; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsadığı, toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı; "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32. maddesinde; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15. maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabileceği, bu sözleşmenin bu Kanunun uygulanması bakımından toplu

T.C.
ZM R

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1104

KARAR NO : 2021/7

sözle me sayılmayaca ı ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna ba vurulamayaca ı hükme ba lanmı tır.

Dava dosyasının incelenmesinden; i verenler zmir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı, ESHOT Genel Müdürlü ü ve ZSU Genel Müdürlü ü adına zmir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı ile çalı anlar adına Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (Tüm Bel-Sen) arasında 02/04/2020 tarihinde, 01/01/2020-31/12/2020 dönemini kaspayan Toplu Sözle mesi'nin imzalandı ı, anılan sözle mede yer alan "Sözle menin Kapsamı ve Yararlanma Ko ulları" ba lıklı 5. maddesinin (A) bendinde, söz konusu sözle menin zmir Büyük ehir Belediyesi, ESHOT Genel Müdürlü ü, ZSU Genel Müdürlü ü ve ba lı i yerleri ile bu i yerlerinin her birinin ba lantı ve eklentilerinin bütünü kapsayaca ı, anılan maddenin (B) bendinde, sözle me hükümlerinden zmir Büyük ehir Belediyesi, ESHOT Genel Müdürlü ü ve ZSU Genel Müdürlü ü'nde çalı anların yararlanaca ı, söz konusu bendin (f) alt bendinde ise, sözle meye taraf sendikaya üye olmayanların sözle meden yararlanmasının, memur taban aylı ının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri ko uluna ba lı oldu u kuralına yer verildi i, sözle meye taraf sendikaya üye olmayan davacı tarafından, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözle mesi hükümlerinden yararlanabilmesinin artı olarak getirilen 'sosyal denge sözle mesi aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ili kin 01/01/2020-31/12/2020 dönemi Toplu Sözle mesi'nin (Sosyal Denge Sözle mesi) "Sözle menin Kapsamı ve Yararlanma Ko ulları" ba lıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin iptali ile söz konusu sözle me hükmü nedeniyle maa ından yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Sendikalar; çalı anların ve i verenlerin çalı ma ili kilerinde ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geli tirmek maksadıyla olu turulan örgütlenmelerdir. Serbest faaliyet göstermeleri üyelerinin haklarının korunması noktasında önemli bir yer tutar. Sendikal faaliyette bulunma sendikaya serbestçe üye olma veya üyelikten ayrılma hakkı bireysel sendika özgürlü ünün gerçekte tirilmesi açısından modern anayasalarda yer alan çalı anların temel haklarından dır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden, sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayaca ı, aksine bir yorumun adaletli bir ücret da ılımı yoluyla ekonomik ve sosyal barı ı sa lama amacına ve Anayasa'nın e itlik ilkesine aykırı oldu u, sendika üyesi olan ya da sendika üyesi olmayan ile ba ka bir sendikaya üye olanlar arasında bir ayrıma gidilemeyece i sonuç ve kanaatine ula ılımı tır.

Bu durumda, sözle meye taraf olan sendikanın dı nda kalan sendikaların üyesi olan veya hiç bir sendikaya üye olmayan kamu görevlilerinden sosyal denge sözle mesi aidatı veya ba ka adlar altında farklı oranlar üzerinden ödenti (aidat) alınmasına ili kin hükümlerin, aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayırım (e itsizlik) yarataca ı açık oldu undan, dava konusu Toplu Sözle mesi'nin (Sosyal Denge Sözle mesi) "Sözle menin Kapsamı ve Yararlanma Ko ulları" ba lıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinde hukuka uygunluk görülmemi tır.

Öte yandan, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözle mesi hükümlerinden yararlanabilmesinin artı olarak getirilen 'sosyal denge sözle mesi aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ili kin 01/01/2020-31/12/2020 dönemi Toplu Sözle mesi'nin (Sosyal Denge Sözle mesi) "Sözle menin Kapsamı ve Yararlanma Ko ulları" ba lıklı

T.C.
ZM R
5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1104

KARAR NO : 2021/7

5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin hukuka aykırı oldu u sonucuna varıldı ndan, hukuka aykırılı ı yargı kararıyla saptanan sözleşme hükmü nedeniyle davacının maa ından kesilen tutarların her biri açısından ayrı ayrı olmak üzere kesinti tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu Toplu Sözleşme'nin (Sosyal Denge Sözleşmesi) 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin **iptaline**, tazmin isteminin **kabulüne**, söz konusu sözleşme hükmü nedeniyle davacının maa ından kesilen tutarların, her biri açısından ayrı ayrı olmak üzere kesinti tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte davacıya **ödenmesine**, a a ıda dökümü yapılan yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 2.040,00 TL vekalet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebli ini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde zmir Bölge Daire Mahkemesine **istinaf yolu açık** olmak üzere, 07/01/2021 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan
NURETT N YUNUS
UYSAL
37981

Üye
TOLGA AKIN
212461

Üye
ERDEM SA DIÇ
182308

<u>YARGILAMA G DERLER</u>		:
Ba vurma Harcı :	54,40 TL	
Karar Harcı :	54,40 TL	
Vekalet Harcı :	7,80 TL	
Posta Gideri :	155,00 TL	
TOPLAM :	271,60 TL	